

Vlaams
Parlement

stuk **31** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 24 september 2012 (2012-2013)

Verklaring van de Vlaamse Regering

betreffende de algemeen maatschappelijke situatie
en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2013

Voorzitter,

Beste collega's,

Vlaanderen staat er, dankzij zijn 6,3 miljoen inwoners. Moeders en vaders geven hun kinderen een schitterende jeugd. Vrijwilligers en verenigingen zorgen voor een warme samenleving. Ondernemers creëren welvaart en werknemers oefenen hun job gedreven uit. Al die mensen bouwen mee aan Vlaanderen. Zij bewijzen dat Vlaanderen veerkracht heeft, dat wij in moeilijke tijden niet opgeven. De hoop op een betere toekomst is een vlam die we niet laten uitdoven.

De Vlaamse Regering neemt maatregelen die onze toekomst verzekeren. Het blijft onze permanente ambitie om beter te doen. We wijken niet af van het pad dat we drie jaar geleden in ons regeerakkoord hebben uitgestippeld: een pad naar een economisch, ecologisch en sociaal sterk Vlaanderen, naar een Vlaanderen in Actie. Steen voor steen, verdieping na verdieping, bouwen we samen aan een beter Vlaanderen, gevoed door de talenten van de Vlamingen, de troeven van onze regio en de kracht van de eigen autonome instellingen. We gebruiken de dynamiek in Vlaanderen om verder te bouwen aan een duurzaam Vlaanderen, met aandacht voor de zwakkeren en stimulansen voor de sterkeren.

De Vlaamse Regering heeft de fundamenteën verstevigd. De begroting is in evenwicht. Opnieuw. Als enige regering in dit land. Zonder bijkomende belastingen. Zonder te raken aan de Vlaming die zorg nodig heeft. Zonder te raken aan de toekomst van onze jeugd en onze ondernemingen.

En dat, beste collega's, is niet eenvoudig geweest. We hebben moeilijke, maar nodige keuzes gemaakt. De werkingsmiddelen worden nominaal bevroren. Beleidsuitbreidingen worden 'on hold' gezet tot de eerstvolgende begrotingscontrole. Waar we echter met een volumegroei geconfronteerd worden – zoals het groeiend aantal leerlingen in het basisonderwijs, de groeiende behoefte om kansengroepen aan de slag te krijgen, de stijgende behoefte aan kinderopvang en opvangmogelijkheden voor personen met een handicap – worden de middelen ingezet om daar een antwoord op te bieden.

Aan onze ambtenaren en personeelsleden vragen we inspanningen om dit begrotingsresultaat te kunnen bereiken. We hebben een menu van mogelijke generieke maatregelen samengesteld om de personeelskosten te drukken met 1 procent en willen daarover met de vakorganisaties onderhandelen. Het doel is de Vlaamse overheid nog slagkrachtiger te maken.

Dit is een geheel van beslissingen waar we niet licht overheen zijn gegaan. Maar het zijn wel beslissingen die we moesten nemen. Want dit biedt zekerheid aan de Vlaming. Dit zorgt ervoor dat we geen nieuwe belastingen moeten invoeren, dat de economische groei niet gefnuikt wordt. We blijven hiermee uit de greep van de kapitaalmarkten. De echte economische problemen in Europa zijn immers ontstaan door de opbouw van de schuldgraad, niet door het uitstellen van enkele maatregelen.

Voorzitter, beste collega's, de besparingen en de uitgestelde beleidsuitbreidingen betekenen niet dat we terugkomen op onze engagementen, integendeel. De groei van het Gemeente- en Stedenfonds met 3,5 procent – en u weet dat dat meer is dan 78 miljoen euro – blijft behouden. Wij kiezen voor een sterk lokaal niveau, dicht bij de burger en met de nodige financiële ruimte. Steden en gemeenten krijgen meer autonomie en worden minder betutteld.

Wij voeren de cao uit die we met de zorg- en culturele sector hebben afgesloten, net zoals de cao met onze ambtenaren en De Lijn. We maken bovendien ruimte om een cao onder-

wijs te onderhandelen. Extra kredieten blijven beschikbaar voor innovatie. Het pad naar de 3 procentnorm zal verder worden aangehouden.

De Vlaamse Regering houdt zich ook aan de immense investeringsoperaties voor een mobieler Vlaanderen. Zo behouden we onze rol als Europese logistieke draaischijf. De renovatie van 140 kilometer snelweg, de realisatie van de eerste missing link – zoals u weet is dat de noordelijke ontsluiting in Zaventem – en de lopende uitvoering van de Noord-Zuid Kempen en de R4-Zuid in Gent: het gebeurt allemaal op het terrein. Dat hebt u samen met mij kunnen vaststellen.

Daarnaast worden fietspaden aangelegd, nieuwe tramlijnen uitgerold en investeert de regering met de bouw van nieuwe sluizen in haveninfrastructuur. Via een nieuwe reeks projecten, die we toevertrouwen aan Via-Invest, wordt bovendien ontbrekende wegen- en waterwegeninfrastructuur aangepakt. Dat vervoersnetwerk moet uiteraard efficiënt worden gebruikt. Er zijn daarom steeds meer slimme aankondigingsborden aan haltes van De Lijn en via dynamische borden langs onze wegen kunnen we rechtstreeks met de weggebruiker communiceren over het verkeer.

De fundamenten, collega's, zijn dus letterlijk en figuurlijk steviger dan ooit. We kunnen met vertrouwen verder bouwen aan een beter Vlaanderen. Een kwaliteitsvol leven voor elke Vlaming: dat moet het doel zijn. Mensen moeten zich goed voelen. Ieder op zijn of haar eigen manier, want iedereen heeft andere noden en bezorgdheden.

Deze regering kiest voor een sterke sociale agenda. We snoeien niet in het welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid. Kinderopvang, gelijke kansen in het onderwijs, ondersteuning van mensen met een handicap, een sociaal woon-, water- en energiebeleid, aandacht voor kansengroepen op de arbeidsmarkt, de strijd tegen de armoede, en in het bijzonder de kinderarmoede, blijven allemaal belangrijke prioriteiten die bovenaan onze lijst staan. We versterken ons Vlaams kinderarmoedeprogramma met de aanbevelingen van de internationale expertengroep.

Cultuur voor iedereen, voor jong en oud, maakt ook deel uit van die sociale agenda. Daarom investeren we in cultuureducatie, in het sociaal-cultureel volwassenenwerk en in een versterkte publiekswerking in de musea. De Vlaamse Regering zal binnenkort het nieuwe Topsportactieplan bespreken, waarbij wordt ingezet op topsportinfrastructuur.

Voorzitter, beste collega's, een kwaliteitsvol leven bestaat uit kwaliteitsvol werk. We moeten daarom slimmer gaan werken. Een vernieuwd opleidingsbeleid en een betere begeleiding van werkzoekenden zetten ons op het pad naar die slimme loopbaan. Maatwerk staat voorop, nog meer gericht op het invullen van knelpuntvacatures. VDAB zal daarom het aandeel opleidingen via werkervaring vergroten.

In de loop van 2013 zal een nieuw systeem van loopbaanbegeleiding operationeel zijn. Dat systeem wordt een wegwijzer waarmee werknemers hun loopbaan in de juiste richting kunnen duwen.

Daarnaast bouwen we aan een meer strategisch loopbaan- en competentiebeleid in de bedrijven. We helpen bedrijven bij vragen over het aantrekken van de juiste personen, de opmaak van de vacatures met meer nadruk op competenties, welke opleidingen georganiseerd moeten worden en hoe ze ouderen langer aan de slag houden.

Een extra focus ligt op de nieuwe Vlamingen, een groep die meer dan anderen geraakt wordt door schommelingen in de conjunctuur. Iedereen die het nodig heeft, zal zo snel mogelijk een aanbod krijgen om een opleiding Nederlands als tweede taal te volgen. Vernieuwde partnerschappen met het brede middenveld versterken onze ambities.

Voorzitter, beste collega's, dit zijn stuk voor stuk maatregelen om mensen vooruit te helpen op de arbeidsmarkt. Maar de basis voor een mooie toekomst op die arbeidsmarkt wordt al veel vroeger gelegd, met name in het onderwijs.

Leraars en leraressen hebben een taak die niemand mag onderschatten. Ik ben er zeker van dat iedereen, ook hier in dit parlement, zich leerkrachten herinnert zonder wie u hier waarschijnlijk niet zou zitten. Want leerkrachten zetten leerlingen op weg naar een toekomst waarvan ze het bestaan nog niet kennen. Een leerkracht is een gids voor het leven.

We voorzien in een meer flexibel personeelsbeleid, met meer kansen voor beginnende leerkrachten. We bekijken verder ook of de lerarenopleiding nood heeft aan verandering. Dat alles – uiteraard – in nauw overleg met de sociale partners.

Het omkaderingsdecreet Basisonderwijs komt op kruissnelheid. Aan het begin van dit schooljaar, collega's, kregen de Vlaamse kleuter- en basisscholen er 1350 onderwijzers bij.

Om ons onderwijs te versterken, werken we verder aan de hervorming van het secundair onderwijs. Daarbij behouden we de elementen die ons secundair onderwijs aan de top hebben gebracht en veranderen we wat nodig is om verder aan die top te blijven.

In de begroting zijn bovendien de nodige middelen uitgetrokken voor de uitvoering van het decreet over de integratie van het hoger onderwijs. Tegelijk ontwikkelen we verder het hoger beroepsonderwijs. Technisch geschoolde jongeren zijn noodzakelijk om onze economie draaiende te houden.

Die maatregelen, beste collega's, hebben een duidelijk doel: meer jongeren met een diploma. Maar dat diploma is slechts een begin. In de academie van het leven studeren we nooit af, dat weet u.

Levenslang leren is een essentiële bouwsteen van een sociaal-economisch sterk Vlaanderen. We kijken, ondanks de besparingen, niet af van de eerder bepaalde maximale groei voor de centra voor basiseducatie en het volwassenenonderwijs.

Voorzitter, beste collega's, slimmer werken en levenslang leren zijn onmisbare hoekstenen van de noodzakelijke duurzame transformatie van onze economie. Een sterke economie is het cement dat we nodig hebben om een beter Vlaanderen te kunnen bouwen.

We geven de nodige ruimte om de ondernemingen te laten ondernemen. De integratie van de milieu- en stedenbouwkundige vergunning in de omgevingsvergunning zal tegen eind 2013 een feit zijn.

De Vlaamse Regering zorgt voor een stabiel investeringsklimaat in hernieuwbare energie, onder meer door de recent goedgekeurde hervorming van het steunmechanisme snel te implementeren. Om de duurzame en evenwichtige groei van de Vlaamse groene-energieproductie te versnellen en veilig te stellen, zal de regering erover waken dat die hervorming op het terrein tot concrete investeringen leidt.

Er zullen inspanningen geleverd worden om de toegekende investeringsmiddelen van de investeringsmaatschappijen sneller in de economie te investeren, en dit vooral gericht op projecten met een langeretermijnhorizon. Dit past ook in het bankenplan waarmee de Vlaamse Regering de kredietverlening en financiering van kmo's, zorginstellingen en investeringsprojecten, ook met langere looptijd, veilig wil stellen.

Jaarlijks doen de bedrijven voor 450 miljoen euro aan investeringen, dankzij de waarborgregeling. Dat is een instrument van grote waarde, dat we optimaal moeten gebruiken. De

waarborgregeling wordt daarom aangepast, zodat we, indien nodig, snel kunnen voorzien in overbruggingsfinanciering.

Uiteraard doen we dat allemaal op een verantwoorde manier, zonder overdreven risico's, zonder het spaar- en belastinggeld van de Vlaming op het spel te zetten, collega's.

De waarborgregeling helpt bedrijven te investeren in hun transformatie. De waarborgregeling is dan ook belangrijk voor het Nieuw Industrieel Beleid van de Vlaamse Regering, waarmee we de industrie in Vlaanderen willen verankeren en versterken.

Via het TINA-Fonds (TINA: Transformatie, Innovatie en Acceleratie) worden innoverende projecten opgezet en omgezet in een economische realiteit. Consortia van bedrijven en kennisinstellingen werken aan duurzame chemie, aan waterstof als alternatieve energie en aan windenergie voor de toekomst. Drie dossiers zijn al goedgekeurd, voor een totaal van 45,2 miljoen euro. Die projecten staan voor een totale investering in Vlaanderen van welgeteld 152 miljoen euro. Twaalf andere dossiers zitten in de pipeline.

De transformatie van onze industrie door innovatie krijgt dus effectief vorm. Dat is in eerste instantie – dat wil ik uitdrukkelijk onderstrepen – de verdienste van de ondernemingen zelf. 85 procent van de grote Vlaamse ondernemingen en 61 procent van de kmo's werkt aan product- en procesinnovatie. Met die innovatiegraad moeten we in het eurogebied enkel Duitsland en Luxemburg laten voorgaan. Al de rest zit achter ons. Een onderzoekscentrum als het Interuniversitair Micro-elektronicacentrum (IMEC) speelt daarin uiteraard een cruciale rol. Daarom ondersteunen we hun investering om een state-of-the-art cleanroom te bouwen.

Naast de recente investeringen in innovatie in de zorg – denk maar aan de proeftuin zorg-innovatieruimte Vlaanderen en het onderzoek inzake geneeskunde op maat – zetten we samen met de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (Gimv) in op het Health&Care fonds.

Beste collega's, Vlaanderen heeft een internationaal erkende concentratie van wetenschappelijk onderzoek aan onze universiteiten en hogescholen. We zullen er in het komende jaar, nog meer dan vroeger, op inzetten om deze kennis en deze vaardigheden over te dragen naar onze bedrijven en onze samenleving. We voorzien daarom in innovatiemiddelen om de integratie van de academische hogeschoolopleidingen voldoende onderzoekssteun te geven.

Maar we gaan zelfs verder. In 2013 voegen we 10 miljoen euro toe aan het Spin-Off Financieringsinstrument, afgekort SOFI. We willen daarmee specifiek onze universiteiten en hogescholen ondersteunen bij de financiering van spin-offs. De kennis moet via nieuwe bedrijven sneller de weg vinden naar onze economie.

De transformatie van onze economie beperkt zich overigens niet tot industrie, wetenschap en diensten. De land- en tuinbouwsector is evenzeer een belangrijke economische speler in transitie. In de afgelopen jaren heeft de land- en tuinbouw meer geïnvesteerd dan ooit tevoren. In 2011 hebben we meer dan 100 miljoen euro investeringssteun toegekend. Het ging dan vooral om milieu- en diervriendelijke investeringen. Wij zullen die investeringen in het komende jaar blijven ondersteunen. Want de Vlaming vraagt terecht om duurzaam te kunnen wonen in een leefbare ruimte. Dat is, beste collega's, een grote uitdaging. Vlaanderen is dichtbevolkt en de open ruimte is verschrikkelijk schaars goed.

De Vlaamse Regering zorgt er tegelijk voor dat het aangenaam wonen is in die leefbare ruimte. Daarbij hebben we in het bijzonder oog voor diegenen die het meest moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen.

Het doel is ook hier duidelijk: tegen 2020 43.000 sociale huurwoningen, 21.000 sociale koopwoningen, 6000 bescheiden woningen en 1000 sociale kavels erbij. De grondige hervorming van de financiering van de sociale huisvestingsmaatschappijen, die wij dit najaar definitief zullen goedkeuren, draagt daartoe bij. Deze hervorming zal ervoor zorgen dat de sociale huisvestingsmaatschappijen geen projecten meer moeten realiseren die verlieslatend zijn. Om de kwaliteit van de sociale woningen te verhogen, geven wij – met vrijkomende middelen van het aflopend Domus Flandriaproject – een nieuwe impuls aan de renovatie van die woningen. Gedurende vijf jaar wordt daartoe telkens 100 miljoen euro vrijgemaakt.

Duurzaam wonen, beste collega's, is ook gerust wonen. De overstromingen van de afgelopen jaren hebben niemand onberoerd gelaten. Daarom introduceren we een nieuw instrument in de strijd tegen wateroverlast: de informatieplicht. Notarissen, vastgoedmakelaars en immobiliënmaatschappijen moeten kopers en huurders voortaan duidelijk informeren over de overstromingsgevoeligheid van onroerende goederen.

Voorzitter, beste collega's, al deze initiatieven zijn onmisbare bouwstenen voor een beter en volwassen Vlaanderen. Dat volwassen Vlaanderen, met Brussel als onlosmakelijke hoofdstad, heeft een eigen kader van rechten en plichten nodig: een Handvest voor Vlaanderen. Ik hoop dat dit parlement de werkzaamheden hierover tot een goed einde kan brengen. Een beter en volwassen Vlaanderen heeft krachtige lokale besturen nodig. Daarom verhogen wij hun bestuurskracht door de planlast te verminderen. De nieuwe besturen zullen minder tijd moeten besteden aan administratie, en meer kunnen focussen op wat echt telt: de verbetering van de leefomgeving van hun inwoners.

De Vlaamse Regering toont zich dus een betrouwbare partner, niet alleen binnen, maar ook buiten onze grenzen. De regio's zijn essentieel om de doelen van de Europa 2020-strategie voor duurzame groei te bereiken. Zij zijn essentieel, beste collega's, om de toekomst van de Europese Unie te verzekeren. Daarom moet Vlaanderen zijn rol op het Europese toneel ten volle kunnen opnemen. Wij moeten vaker rechtstreeks aan de Europese onderhandelingsafel kunnen zitten. De verouderde afspraken tussen de federale overheid en de deelstaten moeten worden aangepast.

Maar dat is niet het enige wat wij van de federale overheid verwachten. De sociaaleconomische hefboomen die nog federaal zijn, moeten meer worden ingezet om de Vlaamse economie, die de motor is van de Belgische, te versterken. Noodzakelijke keuzes in de ziekteverzekering moeten zorgen voor de vereiste groei in de residentiële ouderenzorg.

Tegelijk is deze Vlaamse Regering vastbesloten om de kansen die de zesde staatshervorming biedt te benutten. Daarom zijn wij meteen na het politiek akkoord over de staatshervorming gestart met ons voor te bereiden op de overheveling van de nieuwe bevoegdheden. Het groenboek waarover de voorzitter sprak, zal de praktische implementatie van die zesde staatshervorming in kaart brengen. Dat kan ook de basis zijn voor de opvolging van de staatshervorming in dit parlement en voor het gesprek met de sociale partners en de stakeholders. Wij rekenen er wel op dat de federale overheid al haar gegevens en fiches aan de deelstaten overmaakt. De verantwoordelijkheid van de federale overheid stopt niet bij het opmaken van de nodige wetteksten, hoe belangrijk die taak ook is. Zij moet de correcte uitvoering van de staatshervorming mee in goede banen leiden.

Voorzitter, collega's, dankzij de keuzes die wij vandaag maken, kunnen de uitdagingen van onze tijd kansen worden op nieuwe groei, want "elke vooruitgang geeft nieuwe hoop, die zich vasthecht aan de realisatie van een nieuwe uitdaging". Deze Vlaamse Regering is ervan overtuigd dat de uitweg uit de crisis dichterbij is dan velen denken. En op dat moment moeten wij met overtuiging aanknopen bij de economische groei.

Daarom ondernemen wij vandaag actie: we houden de begroting in evenwicht, maken ons overheidsapparaat slagkrachtiger en efficiënter, stimuleren onze bedrijven om te innoveren, maken Vlaanderen mobieler en duurzamer en bereiden ons grondig voor op nieuwe bevoegdheden. We maken de zwakkeren in de maatschappij sterker en moedigen de sterken aan om nog hoger te mikken.

Dat is bouwen aan een beter Vlaanderen. Het is de wetenschap dat Vlaanderen bestaat uit 6,3 miljoen mensen die de hoop op een betere toekomst koesteren, die de vlam harder doen branden dan ooit tevoren. Al die mensen bouwen mee. Dat moeten wij, regering en ook parlement, in nauwe samenspraak, ondersteunen en stimuleren. Daarom vraag ik, namens de Vlaamse Regering, aan dit Vlaams Parlement om deze Septemberverklaring goed te keuren.

Kris PEETERS